

КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Саламаха О.М.

Відомо, що мистецтво — своєрідний камертон цивілізації, універсальний спосіб мислення, здатний синтезувати істину, добро й красу, формувати людину — творця. На моє глибоке переконання, вчителя мистецьких дисциплін, Краса й Добро крокують поряд, тож виховання людини на основах Культури через усвідомлення Краси — шлях до виховання серця.

Саме вчителю образотворчого мистецтва під силу оточити своїх вихованців красою. Продемонструвавши якісну репродукцію художнього твору митця на мультимедійній дошці чи моніторі комп'ютера, чи показати кадри відеоролика про життя художника, його твір, можна «зачепити» струни душі дитячої, мотивувати до подальшої діяльності.

Протягом своєї педагогічної діяльності, я часто звертаюсь до класиків вітчизняної та зарубіжної освіти. Так, багато цікавих ідей, та зупинилась на методі проєктів. Отож, восьмий рік поспіль, займаюсь впровадженням проєктних технологій в навчально-виховний процес. Обрала його не випадково.

Я переконана, що цей метод — система навчання, за якої в учнів появляється внутрішня мотивація, що надзвичайно важливо. І дитина вже навчається не тому, що потрібно, а тому, що їй ці знання пригодяться в конкретній життєвій ситуації. І пишаюсь тим, що мої вихованці знають, що будь-який задум в їхньому житті має бути чітко спроектований, лише тоді він матиме логічне завершення. На своїх уроках даю можливість кожному висловлювати свої думки і поважаю їх за те, що вони не бояться їх озвучувати, якщо навіть вони хибні і суперечать правильному рішенню. Проте, це думка особистості і вона має право на існування. На кожному уроці стараюсь оточити дітей красивими творами мистецтва, зі смаком створеними презентаційними матеріалами. Кабінет образотворчого мистецтва оформлено й оснащено новітніми інформаційними технологіями. Адже добре розумію, що учень, який уміє орієнтуватись в інформаційному просторі, буде більше конкурентоспроможним на ринку праці, і до цього готувати його — обов'язок кожного вчителя.

Принагідно зазначу, що мій проєкт «Квест-похід за щастям» довготривалий.

Адже дорога дитини до щастя непроста.

Першим кроком у проєкті було створення мультимедійних посібників до уроків образотворчого мистецтва для п'ятого і шостого класу за календарно-тематичним плануванням авторів: Е.В. Белкіна, А.А. Поліщук, Л.В. Фесенко, рекомендоване Міністерством освіти та науки України.

Думаю нема потреби говорити про переваги мультимедійного супроводу до уроку. Важко уявити, що можна виховати людину, яка вміє орієнтуватись в полікультурному просторі сучасного світу без споглядання творів мистецтва.

А тому головним завданням мультимедійних демонстрацій з образотворчого мистецтва, рекомендованих для загальноосвітньої школи, є допомогти вчителю у вихованні людини, здатної захоплюватись творами мистецтва, розуміти їх, аналізувати й порівнювати. Така здатність сприятиме формуванню позитивного мислення,

налаштовуватиме на процес творчості, та не дасть можливості дитині вирости черстою, байдужою, схильною до творення зла.

Посібники являють собою по тридцять три мультимедійні демонстрації, що відповідає кількості уроків образотворчого мистецтва у навчальному році, окрім трьох уроків резервного часу. Підібрані матеріали нададуть вчителю можливість кожен урок зробити маленьким мистецьким святом — побаченням з прекрасним.

У кожній мультимедійній демонстрації виділено слайди за темою уроку, навчальними завданнями й орієнтовним практичним завданням.

Зоровий ряд представлено репродукціями зарубіжних і вітчизняних художників, представниками минулого і сучасності, що дає можливість сприймати, розуміти, відтворювати, проводити компаративний аналіз творів мистецтва.

Використання відеороликів, музичних творів чи окремих фрагментів допоможе створити на уроці умови для духовного та творчого зростання дитини та налаштувати на творчість. У кожному мультимедійному супроводі до уроку є інтеракції, які дають можливість пожвавити процес навчання, вчать працювати в групах.

Використання запропонованих рефлексій сприятиме кращому розумінню свого призначення, дасть можливість учню поспілкуватись зі своїм «Я», зрозуміти — хто він, який він, для чого він живе на Землі. Рефлексії налаштовують на формування життєвих цілей у дитини, на що в сучасному світі вкрай необхідно робити акцент.

Наступним кроком було створення мною мультимедійного супроводу до уроків художньої культури, правда поки що лише на перший семестр дев'ятого класу, та працюю над розробкою уроків для другого семестру.

І, мабуть, найвагомішим у цьому проєкті було створення мережевого ресурсу «Освітня хвиля» (<http://pedagog.net.ua/>), оскільки я запропонувала творчу співпрацю вчителям — одержимим професіоналам в галузі інноваційних технологій, Галині Вікторівні Белоногій з Луганська та Наталії Анатоліївні Саражинській з Білої Церкви. Своїми знаннями я в великій мірі вдячую цим людям.

Планую ресурс перетворити на платформу для спілкування учнів, вчителів і батьків, адже проблема спільна! Туди я завантажила свої електронні мультимедійні посібники — «Образотворче мистецтво» для п'ятого та шостого класу, а також посібник з «Художньої культури» для дев'ятого класу. На сайті є посили більше ніж на вісімдесят відеороликів про митців, які люб'язно дозволила мені використовувати телерадіокомпанія «Глас», а також навчальні й виховні проєкти.

Головне завдання проєкту — мінімізувати час, який учитель витрачає під час підготовки до уроку, провівши при цьому свій найкращий урок. І я цього досягла, адже кожен урок може бути на кшталт «відкритого».

Як вагоме доповнення до мультимедійного супроводу уроків використовую соціальні сервіси ВЕБ-2.0

технологій для вчителя, якщо звичайно мультимедія не переважає на уроці більше п'ятнадцяти відсотків часу, а саме:

- <https://bubbl.us/> — для створення Карти розуму, алгоритму діяльності, класифікації знань, структуривання інформації, роботи з новими поняттями;
- <http://kraski.yandex.ru/new.xml> використовую для створення вітальних листівок. Діяльність у сервісі дає можливість формувати навички створення правильної композиції, визначення композиційного центру, розвиває художній смак у процесі підбору кольорів, а також поняття симетрії, асиметрії.

Microsoft Research AutoCollage 2008 — сервіс, який мої учні використовують для створення колажів. Цей прийом використовую з метою систематизації знань, щоб сфокусувати увагу на окремих моментах діяльності в проекті.

Переконана, що привернути увагу учня не важко, а ось утримати її... Тому я створила два види тестів. Одні розраховані на інтерактивну взаємодію учнів на уроці з курсу «Образотворче мистецтво» для п'ятого і шостого класу: (http://pedagog.net.ua/load/testi/obrazotvorche_mistectvo/11). Учні із задоволенням працюють в інтерактиві з тестами. Вони чекають, коли нарешті я їм роздам бездротові миші і вони будуть працювати в групах чи індивідуально, відкриваючи для себе багато нового. Адже створення цих тестів вважаю одним із своїх найуспішніших досягнень, так як це реалізація нової технології Microsoft Mouse Mischief, що використовується для створення інтерактивних презентацій і тестів. Для роботи в цій технології необхідний проектор, мультимедійна дошка чи екран і комп'ютер.

Робочі місця учнів необхідно оснастити бездротовими чи дротовими мишами, під'єднаними через концентратор з комп'ютером. Працюючи з тестами, кожен учень стає учасником навчально-виховного процесу. Особисто я для роботи з тестами використовую бездротові миші, які дають можливість охопити інтерактивною взаємодією водночас до двадцяти п'яти учнів, адже працюю в кабінеті образотворчого мистецтва — Храмі краси, і ніщо зайве не має відволікати увагу учня.

Робота з тестами може бути як командною, так і індивідуальною, головним чинником якої є не оціночний фактор, скільки інтерактивна взаємодія учнів у командах. Для налаштування тесту необхідна надбудова Microsoft Mouse Mischief, платформою для якої слугує Microsoft SharePoint 2010 Products beta SC OpsMgr 2007 MP ENG. Тест працюватиме за використання функції «декілька мишок». Програма може використовуватись для створення презентацій Microsoft Office PowerPoint і дозволяє додавати запитання з кількома відповідями, при цьому великі групи дітей в інтерактиві мають змогу відповідати на запитання. Такі тести можна використовувати на будь-якому етапі уроку, як під час актуалізації опорних знань, під час вивчення нового матеріалу, так і закріплення вивченого матеріалу. З їх допомогою учень має змогу перевірити свої знання, а також ліквідувати в них прогалини, орієнтуючись на правильні відповіді однокласників. Дана технологія сприяє внутрішній мотивації досягнення результату, впевненість у своїх силах, підвищує самооцінку особистісних досягнень, формує новий погляд на товариша, як на партнера у досягненні спільної мети. Слайди можуть використовуватись як статичні, так і інтерактивні. Статичні слайди можуть нести інформацію учню, а з допомогою динамічних відразу можна закріпити сприйняту інформацію, перевірити рівень її засвоєності.

А ще, на мою думку, дуже важливо, що робота в інтерактиві створює комфортні умови, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. На мою думку, переваги цієї технології в тому, що учні не мігрують по класу, утворюючи групи, а просто обирають один символ, який об'єднує їх для спільної творчої діяльності, викликає у дітей велику захопленість процесом діяльності. Mouse Mischief дозволяє зробити навчання більш інтерактивним і цікавим — як для педагога, так і для учнів. А останні зможуть ще й набутися навичок роботи із сучасними технологіями.

Інші мої тести є оціночними: (http://pedagog.net.ua/load/testi/khudozhnja_kultura/10). Створювати перші я навчилася завдяки анонсуванню новітньої технології Microsoft Mouse Mischief у мережі «Партнерство в навчанні». Інші — оціночні, створенню яких я завдячую своїм російським колегам.

Народна мудрість гласить: «Боги і діти живуть там, де їх хвалять». На центральній стіні мого кабінету, розміщено змінний стенд, у верхній частині якого напис: «Будь-ласка, помічайте наші успіхи, а не помилки». Після кожного уроку учні прикріплюють на стенд свої малюнки, авторів яких ми всім класом хвалимо.

Бачу роль сучасного учителя, як граючого тренера, який не повинен йти попереду, ні позаду, підганяючи учня. Якщо вони, як і інші, «живуть» в соціальних мережах, то поряд має бути учитель. І вважаю це за норму. Знаю з власного досвіду, якщо учень знає, що те, що його розмірковування може прочитати вчитель, він буде вести себе коректно. Думаю, досвід спілкування як позитивний, так і негативний буде лише на користь. Адже вже ми, — дорослі, знаємо що всі люди, з якими ми пересікаємось в житті, не випадкові, вони наші вчителі. Ніщо так не навчає дитину як власне спілкування, нехай «ВКонтакте» чи Однокласниках. І нехай вони через це спілкування пройнуть, адже там вони навчаються відрізняти добро від зла.

А ще скажу чесно, догму «Інакше бути не може, тому що інакше ніхто ніколи не робить!» я давно порушила. І роблю те, чого хочуть діти, так як вважаю, що вчитель, що не володіє почуттям емпатії, не має права ним бути. Думаю, існуючі ІКТ в поєднанні з винятковим талантом педагога створюють прекрасні умови для революції в освіті. І я беру у ній участь, тому, що це життяво необхідно не тільки для мене, а й для майбутнього України.

Прагну своїм ресурсом «Освітня хвиля» допомогти кожному, хто хоч якоюсь мірою причетний до царини мистецтва, чия доля перетинається з долею хоча однієї дитини, допомогти вкласти до її тендітних рук цю скрипку, впустити красу до її серця, допомогти їй стати щасливою, жити в гармонії із світом, з самим собою. Та я розумію, що це щастя не буде повним без віри. Як вчителю, мені дуже імponує вислів Максиміліана Волопіна: «Життя — нескінченне пізнання, візьми свій посох і йди». І я їду, відвівши собі роль вчителя — міжконфесійного священика, лікаря душі, де пріоритетним завданням бачу морально-релігійне виховання, яке червоною лінією проходить через усі мої напрацювання, як насущна потреба у досягненні життєвих цілей, що ставить перед собою дитина. Лише потім вже відводжу місце для знання і вміння учнями предметів, що викладаю. І все що роблю, приносить мені відчуття щастя, тому що знаю, що те що робиш для себе — забудуть, а для інших — пам'ятимуть. А ще гріє душу те, що не помилилась у виборі життєвого шляху. Тому, що я — учитель!